

نیازهای علمی

تاریخ و سیره

تفسیر

حدیث

کلام و فلسفه

۱- تسلط بر علم اصول

۲- تسلط بر رجال

۳- تسلط بر فقه

متخصص بودن در موضوع مورد نظر

نمونه‌ای از تأثیر کلام بر اصول

الإرادة إعمال القدرة (الاصاف، ۱۸۴:۳)

إنَّ المحقّق الخوئي بعد ما طرح تفسير الإرادة بالعلم و الابتهاج و الرضا و نقدهما بما مرّ ذكره، حاول أن يفسّر الإرادة الإلهية بإعمال القدرة، فقال:

إنَّ الإرادة لا تخلو من أن تكون بمعنى إعمال القدرة، أو بمعنى الشوق الأكيد و لا ثالث لهما، و حيث إنَّ الإرادة بالمعنى الثاني لا تعقل لذاته سبحانه، يتعيّن الإرادة بالمعنى الأوّل له سبحانه و هو المشيئة و إعمال القدرة. و قال في موضع آخر: إنَّ أفعال العباد لا تقع تحت إرادته سبحانه و تعالى و مشيئته. و الوجه ما تقدّم بشكل مفصّل، من أنَّ إرادته تعالى، ليست من الصفات العليا الذاتية، بل هي من الصفات الفعلية التي هي عبارة عن المشيئة و إعمال القدرة.

يلاحظ عليه أولاً: أنّ تفسير الإرادة بإعمال القدرة يرجع إلى كونها من صفات الفعل، و معنى ذلك خلوّ الذات عن ذلك الكمال الوجودي و هو يستلزم تصوّر الأكمل و الأفضل من الواجب. و ثانياً: أنّ القول بأنَّ أفعال العباد خارجة من متعلّق الإرادة الإلهية مخالف للبرهان، فإنّ الفعل ممكن كذاته، فكما أنّ الذات تتعلّق به الإرادة الإلهية، فهكذا الفعل و إلّا يلزم تحديد سلطانه سبحانه، و تحقّق بعض الأشياء بلا إرادة منه و هو كما ترى، و قد ورد في غير واحد من الروايات الرّدّ على تلك الفكرة.

درس خارج

* اشکالات درسهای آزاد

آزادی عمل و تحت برنامه نبودن ؛ انتخاب آزادانه موضوع و استاد و ساعت درس از ویژگی‌های درس آزاد است. * درس آزاد قابل استفاده است به شرطی که رافع معیب و خلأها باشد مثلا داشتن هم‌بحثی قوی، پرسش از استاد قبل و بعد درس، نظم قوی شخصی، اشتغال به درس در ایام تعطیل. * کارایی برای مباحث تکمیلی خارج

تعطیلی زیاد (از ۷۰ - ۱۰۰ جلسه و میانگین ۹۰ جلسه)

عدم امکان پرسش و پاسخ اثرگذار در درس

نبودن هم‌مباحثه‌ای خوب (معمولا)

سختی ایجاد نظم درسی برای عموم طلاب

اشکال مهم شیوه آموختن اجتهاد

نیازهای ما در درس خارج فقه و اصول

* در خارج فقه و اصول قطعا نیازهای غیر از فقه و اصول برآورده نمی‌شود پس برنامه‌ریزی می‌خواهد

(۱) توانایی فهم متون و محتوای منابع.

- شناسایی متون اصلی در فقه و اصول
- تورق و مطالعه و آشنایی با منابع
- داشتن قدرت درک مطلب از متن (نیازمند تمرین)

(۲) بعد توانایی تحلیل و جمع بندی.

- قدرت ذهن و فکر (نیازمند تمرین)
- تسلط کلی بر فقه و اصول و رجال (نیازمند تمرین)

(۳) توانایی و امکان ارائه علمی

- ارائه تحقیقات در قالب کتاب و مقاله به عربی (نیازمند تمرین)

در درس خارج چه مباحثی خوانده شود

*** در فقه:**

- دیدن ابوات مختلف موضوعیت دارد.
- ابواب مختلف به لحاظ فضای دلیل (طهارة و صلاة - حج - بیع).
- با توجه به بحث تخصصی طلبه مشخص می‌شود.
- + کار کردن قواعد فقهیه.
- + حدیث خوانی و انس با کتب روایی
- + مقدمه کتب اربعه
- + توجه به فضای کلی فقه عامه

*** بحث شرکت در موضوعات مستحدثه، محاسن و معایب**

در درس خارج چه مباحثی خوانده شود

* در اصول:

- یک دور تفصیلی و قوی خارج اصول نیاز است.
- اصول کاربردی نیاز است، یک دوره سبک.

* در رجال:

- ضمن مباحث فقهی کار شود.
- یک درس مستقل است و کار و تحقیق می‌طلبد.

استاد درس خارج

* در فقه و اصول چه بخوانیم (متن درس)

* نزد چه کسی بخوانیم: (استاد درس)

- مشکل یافتن استاد به جهت کثرت: (پرسش و تحقیق / دیدن درسها: متن و صوت)

- دانستن مبنای تدریس استاد (اصولش ۴ سال است یا ۱۵ سال)

- تأثیر افکار و رفتار استاد:

- قَالَ رَسُولُ اللَّهِ ص قَالَتِ الْحَوَارِيُّونَ لِعِيسَى يَا رُوحَ اللَّهِ مَنْ نُجَالِسُ قَالَ مَنْ يُذَكِّرْكُمْ اللَّهَ رُؤْيَتْهُ وَ يَزِيدُ فِي عِلْمِكُمْ مَنْطِقَهُ وَ يُرَغِّبُكُمْ فِي الْآخِرَةِ عَمَلُهُ.

- در درس روش فکر کردن استاد بر شاگرد اثر دارد و استاد برایش دلیل شاگرد پسند دارد

- حواشی دیگر شرکت در درس (طلابی که درس می‌آیند، تقویت درس و...)

بهره بردن حد اکثری از درس خارج اصول

جایگزین مناسب:
مباحثه درس خارج
یکی از مراجع و علماء

- ۱- جمع بندی مطالب رسائل و کفایه (که خوب خوانده)
- ۲- ملاحظه سیر بحث (پیش مطالعه)
 - مرحوم شیخ << مرحوم آخوند
 - مرحوم نائینی << مرحوم خویی
 - مرحوم بروجردی << مرحوم امام خمینی رحمهم الله
- ۳- پیش مطالعه و پیش مباحثه
- ۴- جمع بندی ادله و سعی در ارائه نظر بدوی
- ۵- شرکت در درس (بهره بردن از نکته سنجی‌های استاد/ راستی آزمایی فهم خود)
- ۶- مباحثه بعد درس و جمع بندی ثانوی و ارائه نظر اولیه (توجه که نظر نهایی نیست)

